

VA-utbyggnadsplan

För åren 2022–2032

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Syfte.....	4
Bakgrund	5
Kommunala ställningstaganden	6
Enskilda anläggningar inom utbyggnadsområde	7
Avtalsområden i utbyggnadsområde	7
Nybyggnation i utbyggnadsområde	8
Särtaxa	8
VA-Utbyggnadsplan	9
Avgränsning	9
Finansiering och organisation	9
Prioriteringsordning för utbyggnad.....	10
Tidplan och utbyggnadstakt	10
Befintliga verksamhetsområden	11
Utökning av verksamhetsområden	12
VA-utredningsplan.....	13
Utredningens omfattning	13
Avgränsning	14
Finansiering och organisation	14
Prioriteringsordning för utredning	14
Tidplan och utredningstakt	14
Bilaga 1. VA-utbyggnadsområden i VA-programmet	16
Bilaga 2. VA-utredningsområden i VA-programmet	23

Definitioner

Dricksvatten (V): Vattenförsörjning, renvatten, för normal hushållsanvändning

Spillvatten (S): Avloppsvatten från bad, dusch, disk och toalett

Dagvatten (D): Regnvatten och smältvatten som tillfälligt rinner på mark och andra ytor

LAV: Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (även kallat vattentjänstlagen)

Verksamhetsområde för vatten och avlopp: Ett avgränsat geografiskt beslutat område där kommunen beslutat att en eller flera vattentjänster ska hanteras av kommunen genom kommunala VA-anläggningar

Allmän anläggning: En VA-anläggning där en kommun har rättsligt inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster

Enskild anläggning: En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän anläggning

VA-planområde: Område med bebyggelse utanför det kommunalt beslutade verksamhetsområdet som identifierats i Ale kommuns VA-program

Miljö kvalitetsnormer: En övergripande bedömning för en vattenförekomst status som jämförs med en potentiell naturlig status. Bedömningen innehåller en klassning av ekologisk status och en kemisk status

Denna utbyggnadsplan är ett komplement till Ale kommuns VA-plan som består av 3 delar.

VA-Översikt (Del 1)

En sammanställning av känd kunskap som påverkar den nuvarande och framtida VA-försörjningen i kommunen.

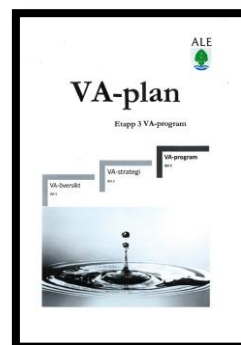
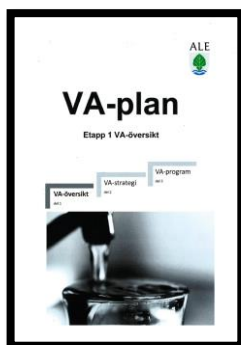
VA-Strategi (Del 2)

Anger hur kommunens ska agera för att på bästa sätt, givet de förutsättningar som finns i kommunen, uppnå en dricksvatten- och avloppsförsörjning som är hållbar i framtiden.

VA-Program (Del 3)

Föreslås de åtgärder som behövs på kort och lång sikt för att uppnå visionen i VA-strategin.

I VA-programmet redovisas en sammanställning av bebyggelse utanför beslutat verksamhetsområde, där områden som bildar ett större sammanhang kategoriserats som VA-typområden med en bedömning. VA-utbyggnadsplanen utgår från VA-typområden med stort behov av en förändrad VA-struktur.

Sammanfattning

Ale kommun har under en lång tid fokuserat samhällsutvecklingen i tätorterna med en utbyggnation av den allmänna VA-anläggningen i dessa områden som följd. Genom åren har även områden med bebyggelse utanför det beslutade kommunala verksamhetsområdet bebyggts och förtätats genom enstaka bostadshus över tid. Det har sedan 1960-talet lett till att en sammanvävd bebyggelse utanför tätorterna i vissa områden vuxit fram, utan att tydliga bestämmelser gjorts för hur VA-försörjningen bör hanteras på lång sikt. Denna utbyggnads- och utredningsplan syftar till att skapa en långsiktig och ekonomiskt hållbar VA-utbyggnad till befintlig bebyggelse som i VA-programmet identifierats ha ett behov av en samlad VA-struktur med kommunalt ansvar.

Kommunalt ansvar enligt lagkrav och för miljön

Kommunen ska genom §6 i lagen om allmänna vattentjänster bevaka och ordna kommunala vattentjänster till samlad bebyggelse där det bedöms finnas en risk för påverkan på människors hälsa eller miljön. Ale kommuns vattendrag och sjöar har idag stora problem med tillskott av näringssalter som behöver åtgärdas, där enskilda avloppsanläggningar bedöms ha en sannolikt stor påverkan. Med en kommunal planering för VA-utbyggnad och VA-utredningar i utpekade riskområden tar kommunen ett vidare ansvar för områden utanför det kommunalt beslutade verksamhetsområdet med långsiktighet och miljön i fokus. Generellt sett har den kommunala anläggningen en bättre uppföljning på dricksvattenkvaliteten och en betydligt högre reningsgrad i kommunala avloppsreningsverk än enskilda anläggningar.

VA-Utbyggnad- och utredningsplanering

Områden och ordningsföljd för beslutade VA-utbyggnadsområden är baserade på det underlag som finns framtaget i den kommunala VA-planens tredje del, VA-programmet. Behovet av en förändrad VA-struktur i form av kommunal VA-utbyggnad är avvägd och bestämd utifrån de behov och möjligheter som kartlagts och kategoriserats i VA-programmet för varje utpekat område. För flera områden är kunskapen om lokala förutsättningar bristfällig eller okänd. Det har därmed bedömts att vidare utredningar krävs innan beslut om hur den långsiktiga VA-försörjningen bör hanteras.

Foto: Gert Olsson/Scandinav

Inledning

Kommuner har det yttersta ansvaret att övervaka och säkerställa att kommunens invånare har god tillgång till ett säkert dricksvatten och att avloppsvatten kan omhändertas. Det gäller för all befintlig men också framtida bebyggelse inom och utanför det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp (VA). I enlighet med kommunala ställningstaganden och kommunens VA-plan har en VA-utbyggnadsplan och en VA-utredningsplan tagits fram för att komplettera ett behov som tydliggjorts och definierats i det kommunala VA-programmet.

Syfte

Då det inte går att tillgodose VA-tjänster eller utreda alla VA-typområden samtidigt, följer därmed behovet att skapa ett långsiktigt planeringsunderlag och en åtgärdsplan för hur områdena ska hanteras. VA-typområden som bedömts ha ett stort behov av en förändrad VA-struktur har prioriterats och beslutats i en VA-utbyggnadsplan.

VA-utbyggnadsplan

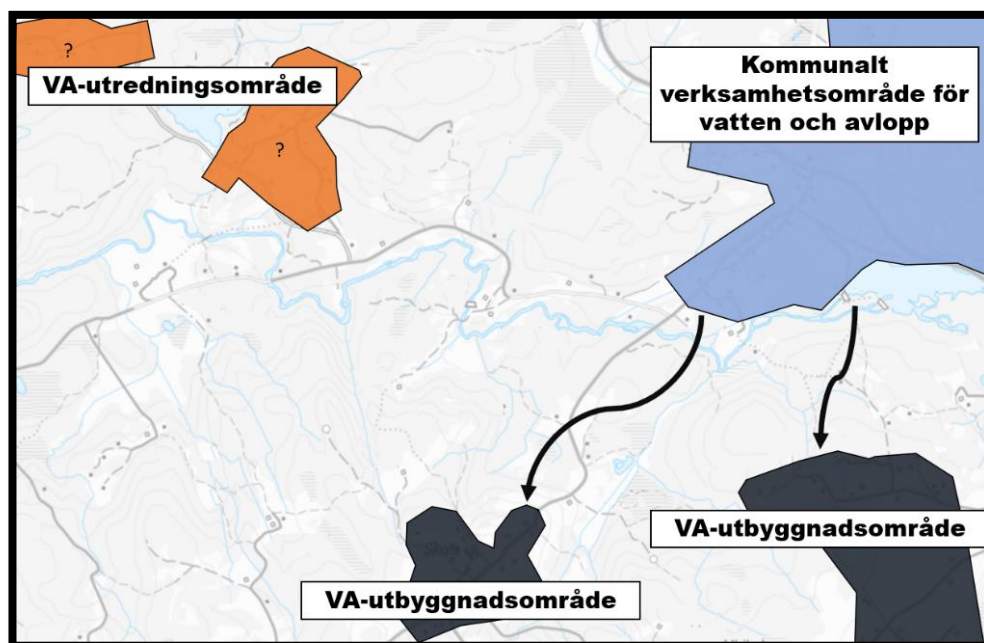
VA-utbyggnadsplanen är framtagen för att skapa en tydlig och gemensam struktur för den kommunala samhällsplaneringen där en långsiktighet i beslutsunderlag kan uppnås.

En kommunal VA-utbyggnadsplan skapar också mer förutsägbara förutsättningar för fastighetsägare utanför det kommunala verksamhetsområdet att kunna planera sin enskilda VA-försörjning.

VA-utredningsplan

För flertalet VA-typområden som inte är utpekade i VA-utbyggnadsplanen finns ett behov att närmare utreda de lokala, enskilda VA-förhållanden som riskerar att påverka befintlig och ny bebyggelse på sikt. Genom en framtagen VA-utredningsplan följer också en tidplan för när områden med begränsad kunskap ska utredas för att kommunen ska få en djupare förståelse för områdets förutsättningar att hantera befintliga och framtida bebyggelse utifrån ett VA-perspektiv.

Genom att ta fram planeringsunderlag för VA-utbyggnad och utredning av utpekade områden inom kommunen kan arbetet planeras mer långsiktigt. Det kommer leda till att kommunen bättre kan säkerställa en god dricksvattenförsörjning och samtidigt skydda naturområden som riskerar att påverkas negativt av enskilda anläggningar.

Figur 1. Exempelbild över kommunalt verksamhetsområde, VA-utbyggnadsområde och VA-utredningsområde.

Bakgrund

En kommuns ansvar att besluta om vilken bebyggelse som ska införlivas i ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp styrs genom §6 i lagen om allmänna vattentjänster (LAV).

För Ale kommun har tätare bebyggelse utanför kommunalt verksamhetsområde bedömts som VA-typområden genom GIS-analys i kommunens VA-program där de också bedömts utifrån en risk att påverka människors hälsa och miljön. En välplanerad VA-utbyggnadsplan är utöver en viktig del av den långsiktiga samhällsplaneringen också förenligt med andra kommunala ekonomiska intressen. En strukturerad utbyggnad kan enklare samordnas med andra anläggningsarbeten eller infrastrukturella utvecklingsområden som då möjliggör för en god och långsiktigt hållbar samhällsekonomi.

I VA-programmet har VA-typområden definierats och bedömts utifrån kommunens kännedom om lokala förutsättningar och utifrån närhet till den kommunala VA-anläggningen. Bedömningen av behovet ligger till grund för denna utbyggnadsplan och utredningsplan. Utöver att en planerad VA-utbyggnad bidrar till en hållbar samhällsutveckling är det också starkt förenat med andra kommunala ställningstaganden och nationella direktiv. Nedan listas några fördelar som VA-utbyggnadsplanen och VA-utredningsplanen bidrar till att förbättra och upprätthålla;

En hållbar samhällsutveckling

- Kommunen kartlägger underlag om mindre dricksvattentäkter inom kommunen.
- Kommunen tar ansvar för vattentjänster i de områden där en enskild vatten- och avloppsförsörjning inte kan säkerställas på sikt, i enlighet med §6 i LAV.
- Med en VA-utbyggnadsplan kan andra kommunala intressen och åtgärder samordnas.
- Med god kännedom om utpekade VA-typområdets lokala förutsättningar kan VA-utredningen leda till grundade inriktningsbeslut för den enskilda VA-försörjningen.

Att närmiljön värnas och skyddas

- Vattendrag kan uppnå en god status enligt miljö kvalitetsnormer i enlighet med EU:s vattendirektiv där enskilda avloppsanläggningar riskerar att ha en stor negativ påverkan.
- En VA-utbyggnadsplan bidrar till att uppnå flera av de nationella miljömålen såsom *Ingen övergödning, Hav i balans, levande sjöar och vattendrag och grundvatten av god kvalitet*.
- Kommunala badsjöars vattenkvalitet kan förbättras för att kunna nyttjas året om.

Klassning av VA-typområden

Alla fastigheter i kommunen ska vara klassade som något av följande VA-typområden.

Klassningen och definitionen för varje VA-typområde beskrivs närmare i VA-strategi och VA-program.

Allmänt VA-område: Område som idag utgörs av kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.

VA-utbyggnadsområde: Ett område som planeras ingå i kommunalt verksamhetsområde.

VA-utredningsområde: Ett område som bedömts kunna behöva en förändrad VA-struktur där mer underlag krävs för långsiktiga kommunala beslut.

VA-bevakningsområde: Ett område som har begränsad bebyggelse men vid framtida byggnation kan komma att kräva en förändrad VA-struktur.

Enskilt VA-område: Övriga områden som sannolikt inte är i behov av en förändrad VA-struktur utan kommer fortsatt att ha en enskild försörjning.

Kommunala ställningstaganden

Kommunen har genom VA-strategin (del 2 i VA-planen) tagit beslut om flera ställningstaganden för hur Ale långsiktigt ska arbeta med VA-utbyggnad och VA-utredningar. Nedan listas ställningstaganden som berör och ligger till grund för detta dokument.

VA-utbyggnadsområden

- Klassning och prioritering av VA-utbyggnadsområde ska baseras på;
 - a. Behov av förbättrad VA-lösning med avseende på miljö- och hälsoskyddsaspekter samt samhällets utveckling.
 - b. Möjlighet att införliva området i verksamhetsområde för allmänt VA.
- I VA-utbyggnadsområden ska det vara tydligt för den enskilde vilka krav kommunen ställer på avloppsanläggningar i väntan på förändrad VA-struktur. Kraven ska beakta när i tid en förändrad VA-struktur planeras, vilken status befintlig anläggning har och vilket behov som finns på den enskilda anläggningen.
- Där verksamhetsområde för allmänt VA byggs ut ska VA-huvudmannen ansvara för VA-utbyggnaden.
- VA-utbyggnad i område som ansluts till allmänt VA ska dimensioneras så att all befintlig och planerad bebyggelse kan anslutas.

Utredningsområden, bevakningsområden och enskilda VA-områden

- Standarden på enskilda VA-anläggningar ska vara känd av såväl tillsynsmyndigheten som av berörda fastighetsägare.
- Klassning av enskilt VA-område, VA-bevakningsområde och VA-utredningsområde ska baseras på behov av förbättrad VA-lösning med avseende på miljö- och hälsoskyddsaspekter samt på samhällets utveckling.
- För varje VA-utredningsområde ska både enskild och allmän vatten- och avloppsförsörjning utredas.
- Krav på enskilda VA-anläggningar och inventering av enskilda avloppsanläggningar ska beakta klassningen av VA-typområden, när i tid en förändrad VA-struktur är aktuell, vilken status befintlig anläggning har och vilket behov som en finns på den enskilda fastigheten.
- Byggnation på landsbygden ska beakta säkerställande av en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning, med hänsyn till hälsa, miljö och ekonomi.

Foto: Gert Olsson/Scandinav

Enskilda anläggningar inom utbyggnadsområde

När ett område beslutas som ett VA-utbyggnadsområde för kommunala VA-tjänster förändras förutsättningarna för hur de befintliga enskilda anläggningarna i området bör hanteras. Dessa förändringar berör både kommunens tillsynsarbete och den enskilde fastighetsägaren i området.

Vanligtvis är nyanläggning av enskilda VA-anläggningar i ett beslutat VA-utbyggnadsområde begränsat för att undvika omotiverade investeringar för fastighetsägare och kommun.

Inom beslutade utbyggnadsområden är därför generellt sett den kommunala hållningen restriktiv. I de fall då en enskild anläggning anses behöva förnyas utifrån hälso- eller miljöskäl kan en avskrivningstid för anläggningen komma att tillämpas. Fastighetsägaren ersätts då en skälig ersättning utifrån anläggningens status, vilket regleras utifrån 40 § i Lagen om allmänna vattentjänster. Nyanläggning av en enskild avloppsanläggning i ett beslutat VA-utbyggnadsområde kräver tillstånd från kommunen och där kommunen alltid bör rådfrågas. Vid nyanläggning av enskild dricksvattenanläggning bör fastighetsägare i förstahand rådgöra med kommunen, även då tillstånd inte vanligtvis krävs för nya dricksvattenanläggningar.

Avtalsområden i utbyggnadsområde

Flera VA-typområden som ingår i kommunens VA-program har idag, helt eller delvis, tillgång till kommunala vattentjänster genom en så kallad avtalsanslutning. Fastigheterna är då anslutna till den kommunala VA-anläggningen genom ledningar och andra anläggningar som kommunen inte äger eller bedriver underhåll på. Ansvaret faller i stället på de fastighetsägare, samfällighetsföreningar eller andra organisationsformer som byggt ut ledningsnätet efter en överenskommen inkopplingspunkt till den kommunala VA-anläggningen.

Trots att ett område har kommunal anslutning genom avtal ska kommunen bevaka behovet utifrån ett kommunalt ansvar. I vissa områden krävs det därmed att kommunen införlivar området i verksamhetsområde och tar över ansvaret för vattentjänster och kan i det skedet behöva bryta upp avtalet. Detta kan beröra enskilda avtalskunder eller områden där flera fastighetsägare gått ihop och anlagt en gemensamhetsanläggning som de tillsammans äger genom en samfällighetsförening eller annan organisationsform.

Hur övergången från en avtalsanslutning till kommunalt verksamhetsområde ser ut beror till stor del på avtalets utformning och den privata anläggningens status. Hur införlivandet av området tar form kan därför se väldigt olika ut beroende på vilket område som berörs.

Enskilda anläggningar och avtalsanslutningar inom VA-utbyggnadsområde

<5 år – Nya anläggningar i området ska ej beviljas

Behovet för en ny anläggning övervägs mot kortsiktiga ekonomiska resurser som krävs vid nyanläggning och bör därmed avslås.

<10 år – Nya anläggningar ska begränsas

Ska enbart godkännas vid särskilda förhållanden där risk för hälsa och/eller miljö är betydande.

>10 år – Nya anläggningar kan beviljas

Anläggningar som kommer nyttjas i mer än 10 år bör godkännas där behovet överväger investeringen och överskrider normal teknisk livslängd av enskild anläggning.

Nybyggnation i utbyggnadsområde

Vid förfrågan om nybyggnation i ett utpekad VA-utbyggnadsområde bör en tydlig och restriktiv bedömning hållas. I VA-typområden som på kort sikt ska inkluderas i den kommunala VA-anläggningen bör inte nybyggnation med enskild anläggning beviljas där anläggningen kommer onyttiggöras av en kommunal VA-utbyggnad. Undantag vid nybyggnation kan vara när nybyggnationen kan ansluta till en kommunal anläggning genom avtal som vid utbyggnation kan anslutas utan omfattande ombyggnation.

I de fall nybyggnation beviljas bör den enskilda anläggningen utformas i samråd med kommunen för att förenkla och anpassa anläggningen till framtida anslutning till den kommunala anläggningen.

Nybyggnation inom VA-utbyggnadsområde

<5 år – Ny bebyggelse i området ska ej beviljas

Behovet för en ny bebyggelse övervägs mot kortsiktiga ekonomiska resurser som krävs vid nyanläggning och bör därmed avslås. Undantag kan gälla om bebyggelsen kan ansluta till den kommunala anläggningen genom avtal där tydliga rammar för anslutning och avgifter framgår genom avtalet.

<10 år – Ny bebyggelse ska begränsas

Ska enbart godkännas vid särskilda förhållanden. Undantag kan gälla om bebyggelsen kan ansluta till den kommunala anläggningen genom avtal där tydliga rammar för anslutning och avgifter framgår genom avtalet.

>10 år – Nya bebyggelse kan beviljas

Ny bebyggelse med nya enskilda anläggningar kan beviljas då de kommer nyttjas i mer än 10 år. Ny bebyggelse ska dock bedömas utifrån områdets förutsättningar att omhänderta utsläpp från tillkommande fastigheter.

Särtaxa

En sär taxa ska enligt Lagen om allmänna vattentjänster tillämpas om det i ett område är en beaktansvärd kostnadsskillnad som beror på sär förhållanden som inte finns i kommunens övriga befintliga och kommande verksamhetsområden. För att en kostnadsskillnad ska anses beaktansvärd kan man utgå från att det ska vara en skillnad på minst 30% och skillnaden måste då också bero på unika fysiska VA-förhållanden kopplade till området som ska byggas ut. Vad som är sär förhållanden skiljer sig från kommun till kommun. Det går därmed inte att besluta om sär taxa för ett område utan att en utredning genomförs i varje specifikt fall.

VA-Utbyggnadsplan

Utbyggnadsplanen beskriver hur kommunen planerar att bygga ut den kommunala VA-anläggningen till områden med befintlig bebyggelse som idag inte ingår i det kommunala verksamhetsområdet.

Avgränsning

I VA-programmet beskrivs de kriterier och avgränsningar som använts för att definiera ett VA-planområde. Varje områden har sedan bedömts utifrån behov och möjligheter till en förändrad VA-struktur. De VA-typområden som kategoriserats som utredningsområden med prioritet 1 har sedan vägts mot varandra i arbetsgrupp för VA-planen och i kommunens samhällsbyggnadsnämnd.

En långsiktig utbyggnadsplan som sträcker sig längre än 10 år har bedömts vara svårt att tillämpa, där stora kommunala beslut och övrig samhällsutveckling kan ha stor påverkan på prioriteringsbedömningen. Oförutsedda förändringar i kännedom kring lokala förutsättningar eller andra omständigheter kan komma att förändra bedömningen och behovet om ett kommunalt ansvar för vattentjänster. Lagstiftningen för hur en kommun ska förhålla sig till VA-utbyggnadsplanering kan också komma att förändras på sikt. Utredningen *Vägen till hållbara vattentjänster*¹ beskriver och tydliggör bland annat behovet och ger förslag på framtida lagändringar.

Ale kommuns VA-utbyggnadsplan är framtagen med följande struktur och avgränsning;

Tidsperspektiv

- VA-typområden och deras behov utreds genom kommunens VA-program.
- VA-utbyggnadsplanen hanterar enbart områden som planeras att ingå i kommunalt verksamhetsområde inom 10 år.
- VA-utbyggnadsplanen ska peka ut områden som på sikt (mer än 10 år) förväntas att ingå i det kommunala verksamhetsområdet utifrån nuvarande förutsättningar.
- VA-utbyggnadsplanen kan komma att justeras utifrån resultat från utredning om långsiktig VA-försörjning i VA-utredningsplanen.

Utformning

- Vilka vattentjänster som ska införlivas utreds i projekteringsfasen för varje enskilt område.
- Utbyggnadstakt bestäms utifrån antalet bostäder som ska anslutas i ett område, avstånd från den allmänna anläggningen och vilka tekniska förutsättningar området har.
- I VA-utbyggnaden ska den framtida planerade bebyggelsen i området tas i beaktning.
- Fastigheter i nära anslutning till utbyggnadsområdet ska efter behovs- och möjlighetsbedömning samtidigt införlivas i verksamhetsområde.

Omfattning

- VA-utbyggnadsplanen hanterar inte områden för nybyggnation, vilket i stället ska hanteras i kommunens översiktsplan och detaljplaneläggning.
- Förnyelsearbete på befintligt ledningsnät hanteras i annan planering.
- En uppdaterad VA-utbyggnadsplan ska arbetas fram inför slut på beslutad tidplan.

Finansiering och organisation

VA-utbyggnaden i Ale kommun ska i första hand finansieras av VA-verksamheten och planeras in i den långsiktiga budgeten som en del i VA-verksamhetens ansvar i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster. För denna planering har en kostnadsbild för varje aktuellt VA-planområde arbetats fram.

¹ Regeringen. (2018). Vägar till hållbara vattentjänster; Betänkande av Utredningen om hållbara vattentjänster. SOU 2018:34. <https://www.regeringen.se/rattsligadokument/statens-offentliga-utredningar/2018/05/sou-201834/>

Prioriteringsordning för utbyggnad

VA-typområden som är i behov av en förändrad VA-struktur har avvägts mot varandra för att skapa en utbyggnadsplan med grund i flera viktiga faktorer. Några av dessa underlag är områdets behov utifrån §6 i Lagen om allmänna vattentjänster, antal fastigheter som berörs och hur kostnader för utbyggnad ska kunna anpassas till den långsiktiga kommunala investeringsbudgeten.

Prioriteringsordningen kan komma att ändras där större kommunala beslut kan påverka specifika områdets tidplan för VA-utbyggnad, ett exempel på detta är en detaljplan som vinner laga kraft och som därmed förändrar den kommunala planeringen i ett VA-typområde.

Förändring i prioriteringsordning

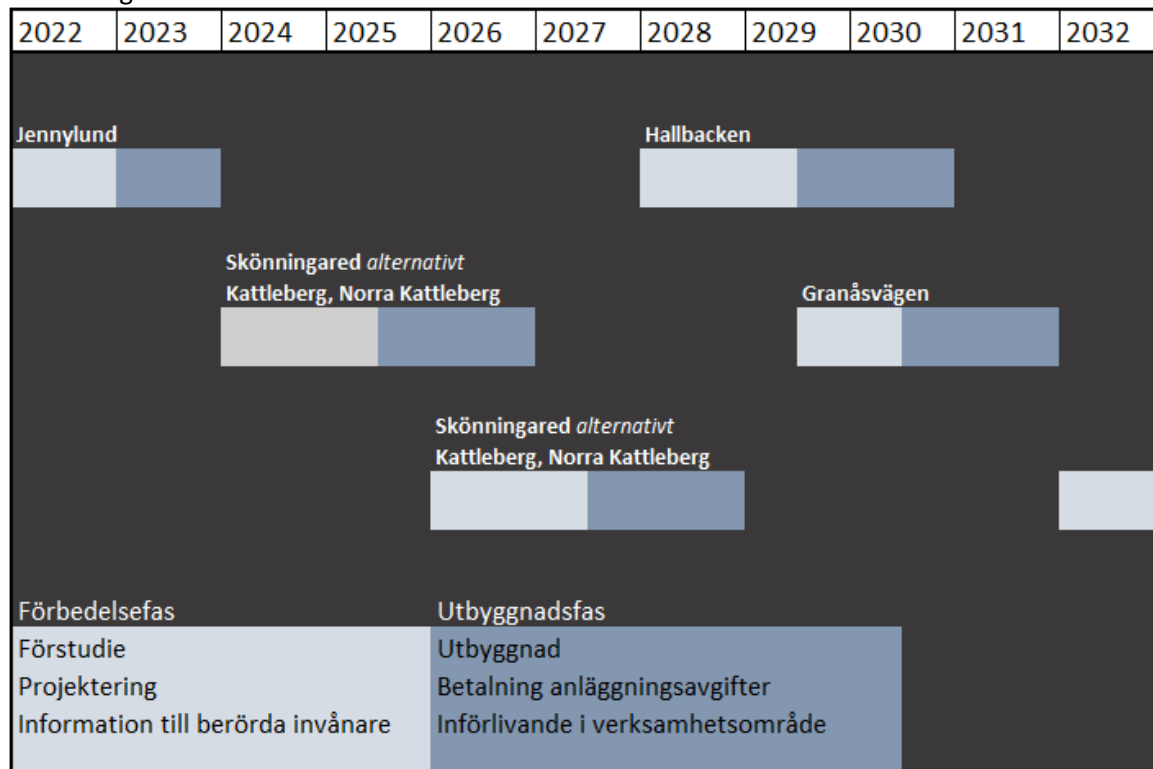
VA-utbyggnadsplan bör vid all planering tolkas som en preliminär tidplan där stora kommunala inriktningsbeslut, ny bedömning utifrån VA-utredningar, myndighetsbeslut eller andra beslut kan påverka den kommunalt bestämda utbyggnadsplanen och utbyggnadstakten.

Tidplan och utbyggnadstakt

Processen är uppdelad i två huvudsakliga faser, en *Förberedelsefas* och en *Utbyggnadsfas*. Beroende på områdets storlek och komplexitet varierar tidsramen för förberedelser och för utbyggnad.

Förberedelsefasen innebär bland annat förstudier, projektering, samråd, tillståndprocesser och kommunikation till berörda fastighetsägare.

Utbyggnadsfasen innebär bland annat innebära upphandling, anläggning, fakturering för VA-anslutning och beslut om verksamhetsområde.

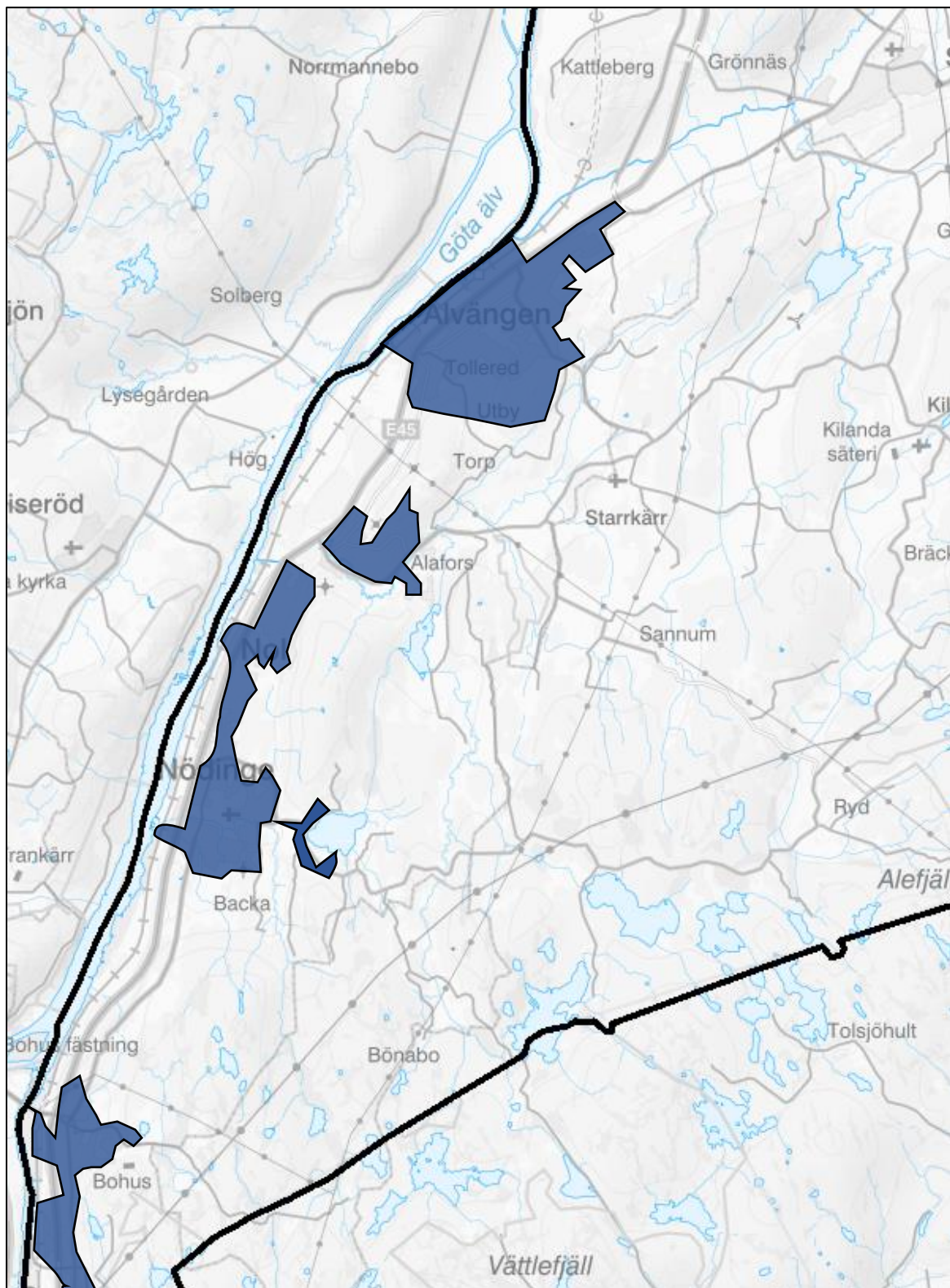

Kommentar tidplan Skönningared alternativt Kattleberg, Norra Kattleberg: Vilket område som kommer påbörjas först i denna utbyggnadsplan är beroende av kommunala beslut kring pågående detaljplaner i berörda områden.

Figur 2. Visualisering av utbyggnadsplan mellan åren 2022-2032 samt beskriver en tidplan för förberedelsefas respektive utbyggnadsfas.

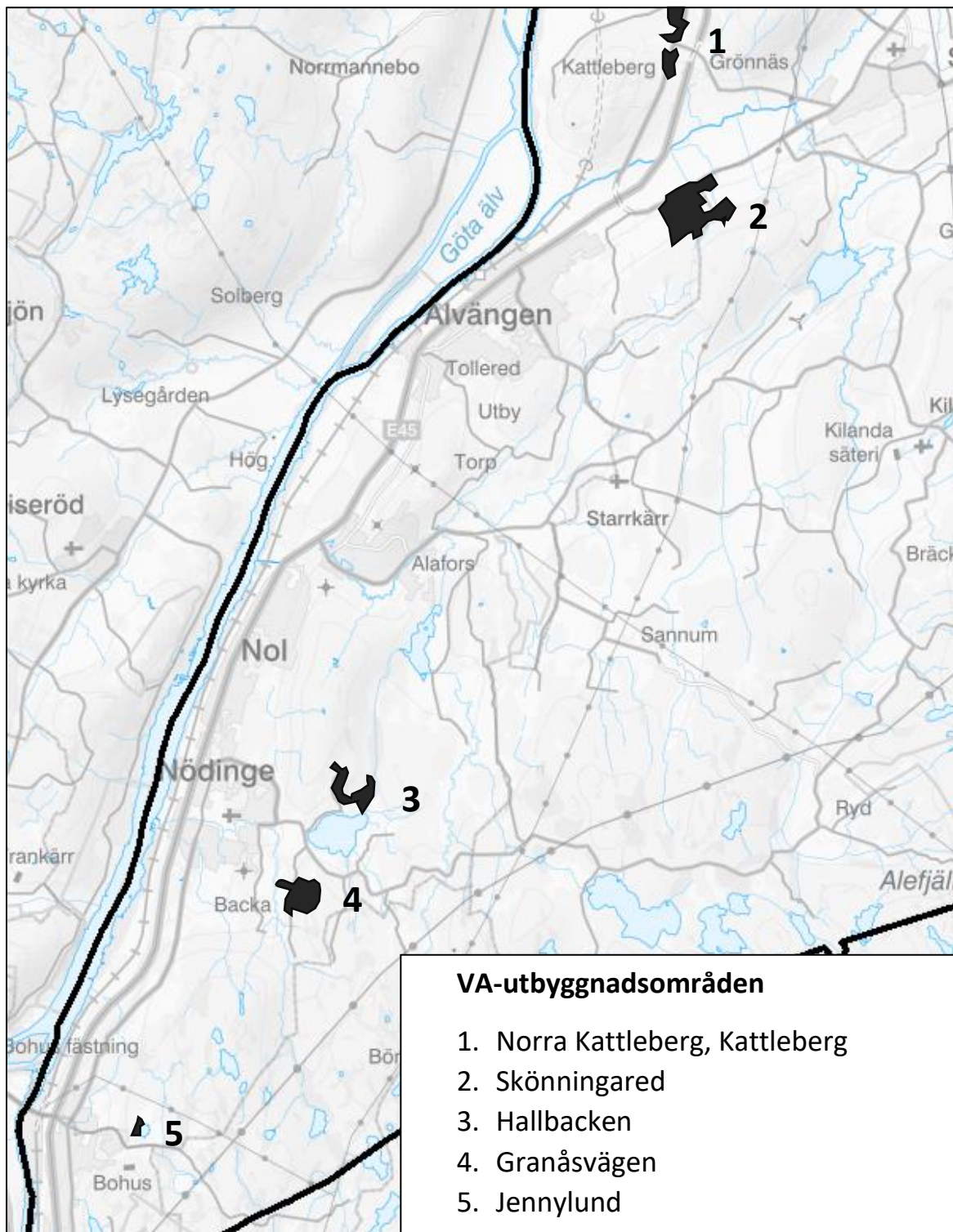
Befintliga verksamhetsområden

Beslut om verksamhetsområde ska fattas årligen eller när behov om revidering finns. Kartan nedan visar en översiktlig bild av aktuellt verksamhetsområde (2021) där kommunen tagit ansvar för en eller flera vattentjänster. Utpekade verksamhetsområde i bilden nedan är enbart en övergripande visualisering.

Utökning av verksamhetsområden

6 VA-typområden utifrån VA-programmet har identifierats och beslutats som VA-utbyggnadsområden utifrån lagens krav och de skyldigheter som faller på kommunen att anordna kommunalt vatten och avlopp. För mer information om bedömning som ligger till grund för beslut, se kommunens VA-program.

VA-utredningsplan

Ett utredningsprioriterat VA-typområde i VA-programmet innebär att kommunen behöver genomföra en utredning för att få bättre kunskap om områdets lokala VA-förutsättningar. I bedömningen av VA-typområden har en prioriteringsordning gjorts mellan utredningsområden. De områden som faller inom utredningsområde med prioritet 1 och 2 men som inte ingår i den kommunala VA-utbyggnadsplanen bör utredas utifrån nuvarande och långsiktiga VA-förutsättningar.

Utredningens omfattning

Omfattning av utredning kan variera mellan VA-typområden, men nedan beskrivs de viktigaste parametrar som bör ingå och kartläggas i en utredning.

- Utredningen ska resultera i en bedömning kring områdets långsiktiga VA-försörjning. Det kan då bedömas ha goda förutsättningar för en fortsatt enskild VA-försörjning eller tydliggöra ett behov om en kommunal VA-utbyggnad på sikt.
- Utredningen ska uppskatta hur många bostäder ett område ur hälso- och miljöskäl kan omhänderta utan att riskera att bli ohållbart för boende och omkringliggande natur.
- Utredningen ska beakta långsiktiga klimatförändringar och dess påverkan på områdets vattentillgång.

Dricksvattentillgång

- Risk för vattenbrist på sikt.
- Risk för kontamination från lokala naturliga markförhållanden, bebyggelse och verksamheter.

Avloppshantering

- Risk för påverkan på närliggande vattenförekomster och avrinningsområde.
- Risk för att inte uppnå vattenförekomstens miljö kvalitetsnormer på grund av påverkan från enskilda avlopp eller dagvatten.
- Risk för människors hälsa.
- Höjdsättning i området och hur extrema väderförhållanden kan påverka dagvattenhanteringen i området.

Resultat

Utredningen ska leda till en skriftlig bedömning om områdets förutsättningar att försörja och omhänderta samtliga vattentjänster i området och bedöma kommunens ansvarstagande i enlighet med §6 i LAV. Utredningen ska ge underlag för beslut om den hur den långsiktiga VA-försörjningen ska se ut. Bedömningen ska ligga till grund för framtida beslut om nybyggnation där utredningen ska presenteras och beslutas i samhällsbyggnadsnämnden.

Avgränsning

Områden som pekas ut i VA-utredningsplanen är områden som genom VA-programmet definierats och bedömts som områden där kommunal kunskap och bevakning ska utökas. Då det inte är möjligt med resurser och kunskapsomfattning att innefatta samtliga områden utanför det kommunala verksamhetsområdet, begränsas utredningsplanen till de VA-typområden som har pekats ut i kommunens VA-program. Med framtida kunskapsunderlag och fördelning av kommunala resurser kan VA-utredningsplanen komma att justeras. Nedan följer en avgränsning till vilka områden som bör utredas och hur arbetet ska utföras.

- VA-typområden och deras behov utifrån samlad bebyggelse bedöms genom kommunens VA-program.
- VA-utredningsplanen hanterar enbart områden prioriterade utredningsområden inom kategori 1 och 2 samt kategorin utredningsområden som inte omfattas av VA-utbyggnadsplanen.
- Utredningen ska leda till ett beslut om områdets långsiktiga förhållningssätt för bostäder och övrig planering som kan påverka möjligheten till en säker och hållbar VA-försörjning.
- Områden som ska utredas är idag inte aktuella för en kommunal VA-försörjning men som bedömts behöva utredas vidare av kommunen.
- Utredningen ska bidra till ett långsiktigt inriktningsbeslut för området som utreds.
- För utredda områden ska bedömningen ligga till grund för en tydlig hållning för området i bygglovsärenden och annan planering.
- Vid uppdatering av VA-programmets kartläggning av VA-typområden kan områden som kräver utredning komma att uppmärksammas. Vid tidpunkten kan VA-utredningsplanen behöva revideras.

Finansiering och organisation

VA-utredningar utanför det kommunala verksamhetsområdet ska i första hand finansieras genom skattemedel då det inte innefattas av VA-verksamhetens ansvarsområde. VA-utredningar ska planeras för en långsiktigt hållbar planering av VA-försörjningen i kommunen.

VA-utredningar ska samordnas och drivas av den kommunala VA-plangruppen som består av representanter från enheterna Infrastruktur, Miljö, Plan och Bygg. Färdigställd bedömning ska redovisas och beslutas i samhällsbyggnadsnämnden.

Prioriteringsordning för utredning

Prioriteringen av utredningsområden följer en intern bedömning utifrån VA-programmets kartläggning. Utredningsbehovet baseras bland annat på områdets storlek, behov utifrån §6 i LAV, status i recipient utifrån miljö kvalitetsnormer, bebyggelsestryck med mera.

Tidplan och utredningstakt

Utredningen kommer variera i omfattning och tidplan beroende på området storlek och lokala förutsättningar. Förhållanden som kan påverka utredningens tidsram och kostnadsbild är markförhållanden, antal fastigheter, provtagning, terräng, recipientens status med mera.

VA-utredning inom 10 år

Beslutade utredningsområden

VA-planområde	Antal bostäder (ca)	Planerad start
Kilanda-Hult	66	2023
Båstorp, Källarlia, Hamnen Norra	35	2024
Blinneberg-Slittorp	21	2025
Sandåker	31	2026
Vadbacka 1, Vadbacka 2	17	2027
Marieberg	15	2028
Ramstorp	10	2030

VA-utredning inom 20 år

Ej beslutade områden för utredning, men med ett förväntat behov

VA-planområde	Antal bostäder (ca)
Hålandastråket	280

Bilaga 1. VA-utbyggnadsområden i VA-programmet

I denna bilaga redovisas utdrag från Ale kommuns VA-program för samtliga VA-planområden som är utpekade i VA-utbyggnadsplanen. För varje område redovisas antal uppskattade fastigheter, antal boende, utredd eller förväntad status enskilda anläggningar, kartöversikt samt bedömningskriterier för kategorisering för varje VA-planområde.

25. Norra Kattleberg

I området finns det 20 fastigheter med ca 60 boende.

Området är inte detaljplanelagt.

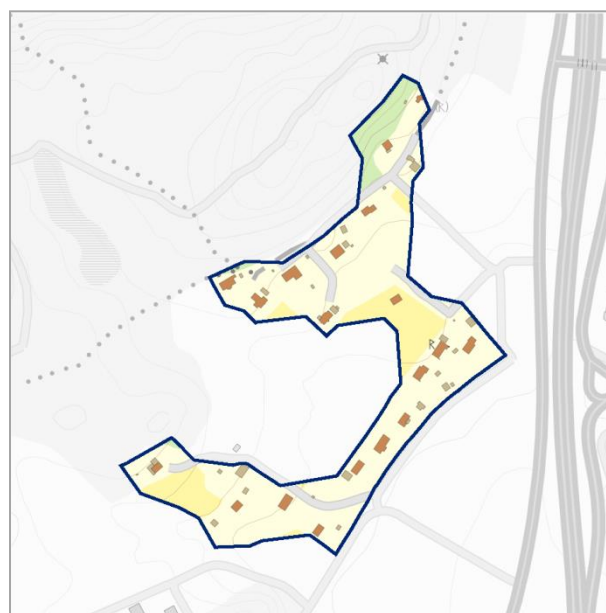
Sedan 2014 finns en förstudie som fungerar som riktlinje för detaljplane- och bygglovsärenden i området.

Detaljplanarbete pågår som berör delar av området.

Av den befintliga bebyggelsen är många fastigheter anslutna till kommunalt vatten och avlopp via avtal. Majoriteten av fastigheterna har dock enskilda lösningar, flertalet av dessa är äldre och med bristfällig rening.

Endast ett äldre dricksvattenprov är känt från området. Detta hade anmärkningar på vattenkvaliteten.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	++
	Bebyggelsetryck	+++
Miljö	Utsläpp	++
	Recipient	++
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	+

26. Kattleberg

I området finns det 14 fastigheter med ca 30 boende.

Området är inte detaljplanelagt.

Sedan 2014 finns en förstudie som fungerar som riktlinje för detaljplane- och bygglovsärenden i området.

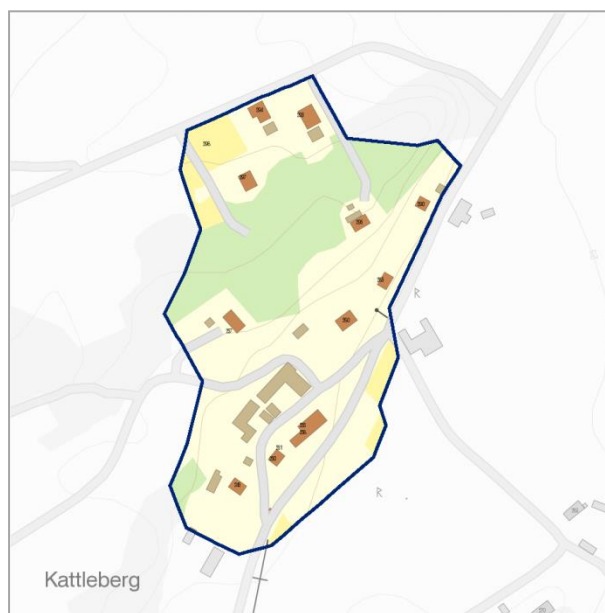
Området ligger nära område 25.

Pågående ärenden om förhandsbesked finns i direkt anslutning till området.

Två fastigheter i området är anslutna till kommunalt avlopp. Några fastigheter i området har relativt nya anläggningar. De flesta har dock äldre anläggningar varav flertalet sannolikt har bristfällig rening.

Ett dricksvattenprov är känt från området. Detta hade anmärkningar på dricksvattenkvaliteten.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	++
	Bebyggelsetryck	+++
Miljö	Utsläpp	+++
	Recipient	+
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	+

27. Skönningared

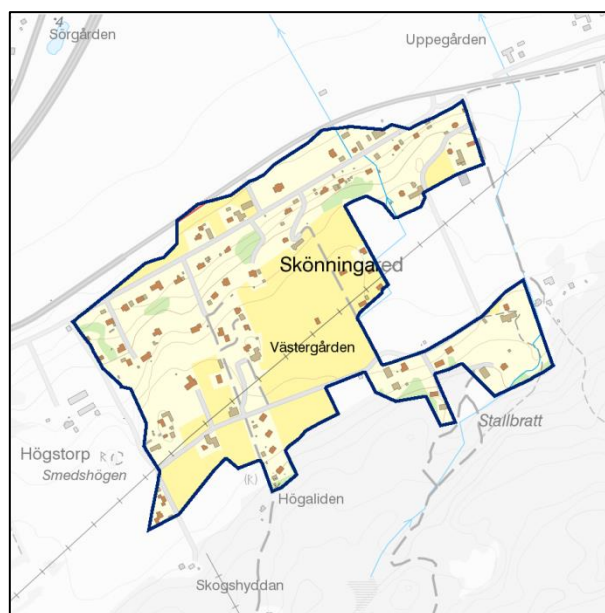
I området finns det ca 50 bebyggda fastigheter med ca 115 boende. För området finns en fördjupad översiktsplan samt att delar av området omfattas av detaljplanerna 530 och 531.

Byggnation av flera hus pågår i området för närvarande. Det finns även ytterligare förfrågningar om detaljplaneläggning samt ansökningar om förhandsbesked/bygglov liksom gällande förhandsbesked. Då byggnation av nya hus pågått under arbetet med VA-plan för Ale kommun är antalet bebyggda fastigheter och boende troligen underskattad.

Många fastigheter i området är anslutna till kommunalt VA genom gemensamhetsanläggningar eller privata ledningar. Det finns även många enskilda anläggningar i området samt att det finns pågående ärenden om enskilda anläggningar i området. Många av de enskilda anläggningarna är äldre med bristfällig rening, men även nyare anläggningar förekommer. Det finns även ett antal gemensamma enskilda anläggningar i området.

4 kända dricksvattenprover finns från området. Samtliga hade anmärkningar på dricksvattenkvaliteten, ett av dessa var otjänligt.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)	
Samhälle	Antal hushåll		+++
	Bebyggelsetryck		+++
Miljö	Utsläpp		++
	Recipient		++
Dricksvatten	Kvantitet		+
	Kvalitet		++

54. Hallbacken

Området består av 39 fastigheter med ca 75 stycken boende.

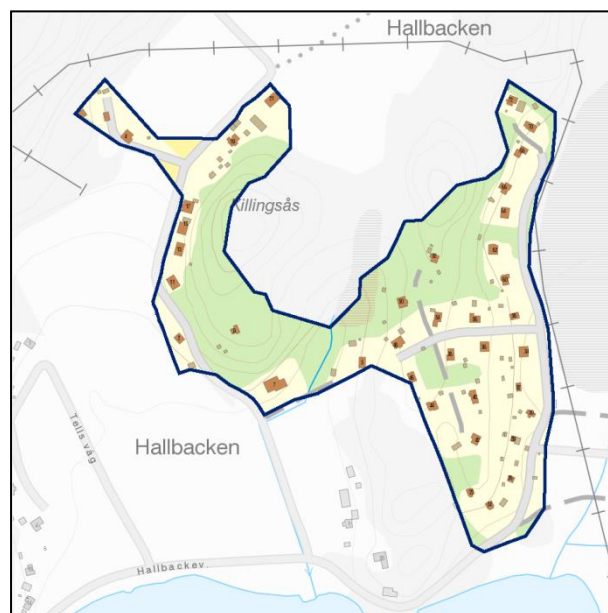
De östra delarna av området omfattas av en detaljplan, Plan 202. Detta är en plan för fritidsbebyggelse från 1957.

Delar av området ingick i inventering av avlopp runt Vimmersjön. De östra delarna av området som avrinner till Hältopssjön ingick inte i inventeringen.

Det finns ett antal dricksvattenprover från området. Flera av dessa har anmärkningar på olika parametrar.

Området är det som har bedömts ha störst behov av förändrad VA-struktur. Även möjligheten har bedömts vara relativt hög.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	+++
	Bebyggelsetryck	+++
Miljö	Utsläpp	++
	Recipient	+++
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	+++

61. Granåsvägen

Området består av 27 fastigheter med ca 70 stycken boende.

Området är inte detaljplanelagt

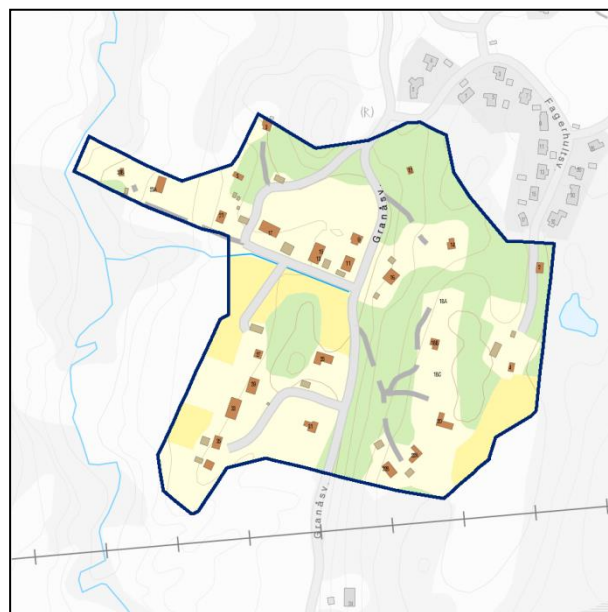
Arbete med fördjupad översiktsplan för Nödinge pågår och där ingår detta område.

Ett fåtal fastigheter i området har kommunal avloppsanslutning. Flera hus är anslutna till ett gemensamt minireningsverk.

I övrigt finns många äldre enskilda anläggningar i området samt några nyare. Det är väldigt svårt att anlägga enskilda avloppsanläggningar i delar av området på grund av topografi och tunna jordlager.

En större dricksvattentäkt finns i området, denna har haft anmärkningar på olika parametrar såsom pH, järn och turbiditet. För övriga fastigheter i området finns två kända dricksvattenprover. Ett var tjänligt och ett äldre prov hade anmärkningar på järn och mangan.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	++
	Bebyggelsetryck	+++
Miljö	Utsläpp	++
	Recipient	+++
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	++

69. Jennylund

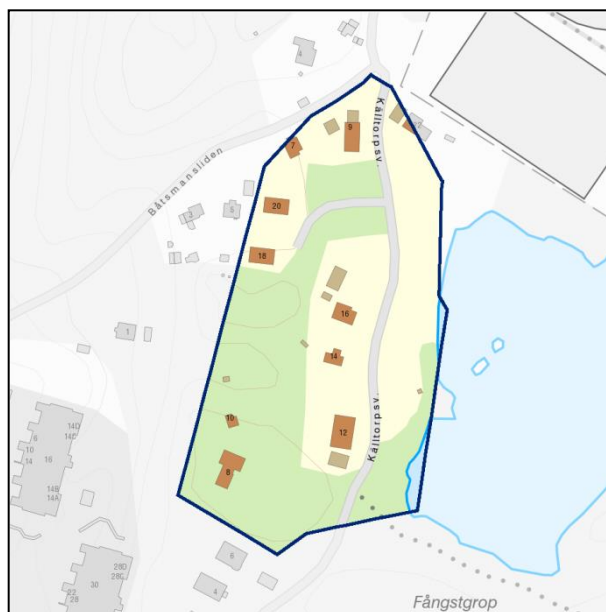
Området består av åtta fastigheter med ca 35-40 stycken boende.

Området omfattas inte av någon detaljplan.

Samtliga fastigheter är troligtvis anslutna till det kommunala avloppsledningsnätet.

Det finns ett känt dricksvattenprov från området, detta var tjänligt.

Området har införlivats i det kommunala verksamhetsområdet för dricks- och spillvatten.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning

(+++=störst behov av förändrad va-lösning)

Samhälle

Antal hushåll

+

Bebyggelsetryck

+

Miljö

Utsläpp

+

Recipient

+

Dricksvatten

Kvantitet

+

Kvalitet

+

Bilaga 2. VA-utredningsområden i VA-programmet

I denna bilaga redovisas utdrag från Ale kommuns VA-program för samtliga VA-planområden som är utpekade i VA-utredningsplanen. För varje område redovisas antal uppskattade fastigheter, antal boende, utredd eller förväntad status enskilda anläggningar, kartöversikt samt bedömningskriterier för kategorisering för varje VA-planområde.

36. Kilanda-Hult

I området finns det 66 fastigheter med ca 100 boende.

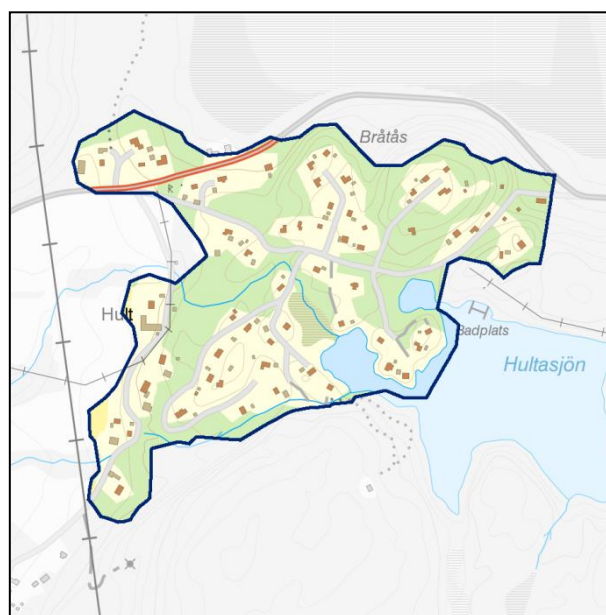
Större delen av området omfattas av detaljplanen Plan 407. Planen är från 1964 och tillkom på grund av den stora efterfrågan på fritidsbebyggelse i området.

Uppgifter finns om flertalet av de enskilda avloppsanläggningarna. Många är byggda på 1970- och 1980-talet. Många fastigheter har sluten tank för WC-avloppsvattnet vilket innebär att belastningen av smitt- och näringsämnen i närområdet blir mindre.

Ett fåtal dricksvattenprover är kända från området. Ett otjänligt prov finns med avseende på E. Coli. Flertalet av de andra proverna har anmärkningar på olika parametrar.

En kommunal badplats finns i Hultasjön. Badvattenproverna har genomgående varit tjänliga under de 3 senaste åren.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	+++
	Bebyggelsetryck	+
Miljö	Utsläpp	++
	Recipient	+++
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	+++

63. Båstorp

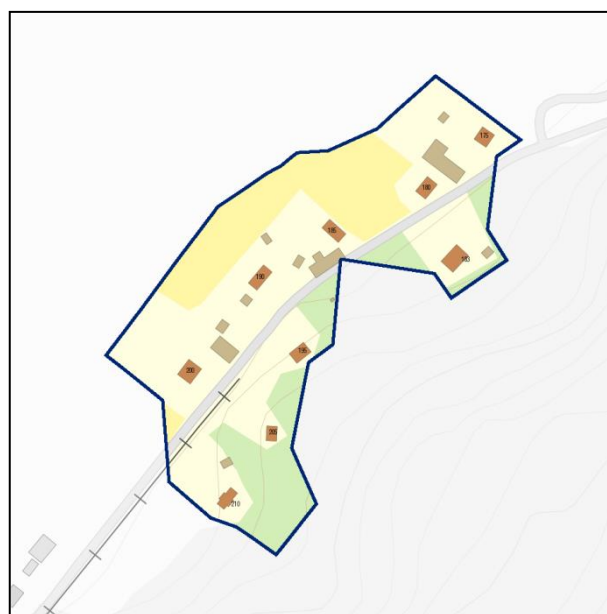
Området består av nio fastigheter med ca 15 stycken boende.

Området omfattas inte av detaljplan. Sedan 2014 finns en förstudie som fungerar som riktlinje för området.

De enskilda avloppsanläggningarna är i de flesta fall äldre och med bristfällig rening.

Information om dricksvattenkvalitet saknas från området.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	+
	Bebyggelsetryck	+++
Miljö	Utsläpp	+++
	Recipient	+
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	+

64. Källarlaia

Området består av 14 fastigheter med ca 10-15 stycken boende.

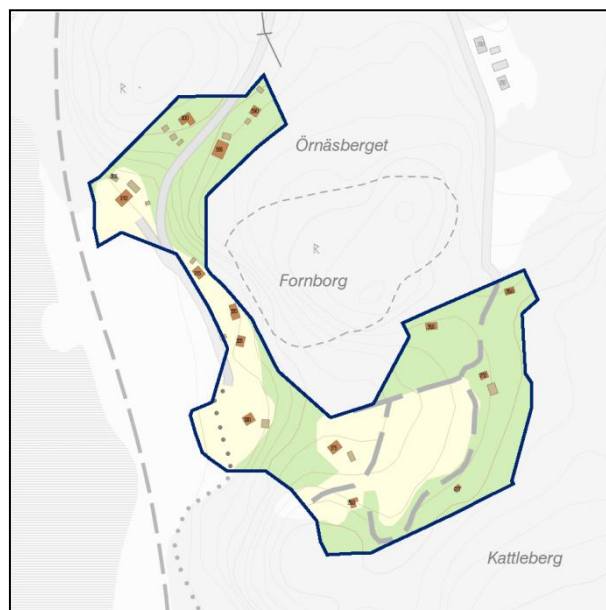
Området innefattas inte av någon detaljplan. Sedan 2014 finns en förstudie som fungerar som riktlinje för området.

Det finns mer bebyggelse i anslutning till området. Antalet boende i området är relativt lågt.

De enskilda avloppsanläggningarna i området är äldre och i flertalet fall okända.

Det finns inga kända dricksvattenprover från området.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning

(+++=störst behov av förändrad va-lösning)

Samhälle

Antal hushåll ++
Bebyggelsetryck +++

Miljö

Utsläpp +++
Recipient +++

Dricksvatten

Kvantitet +
Kvalitet +

65. Hamnen Norra

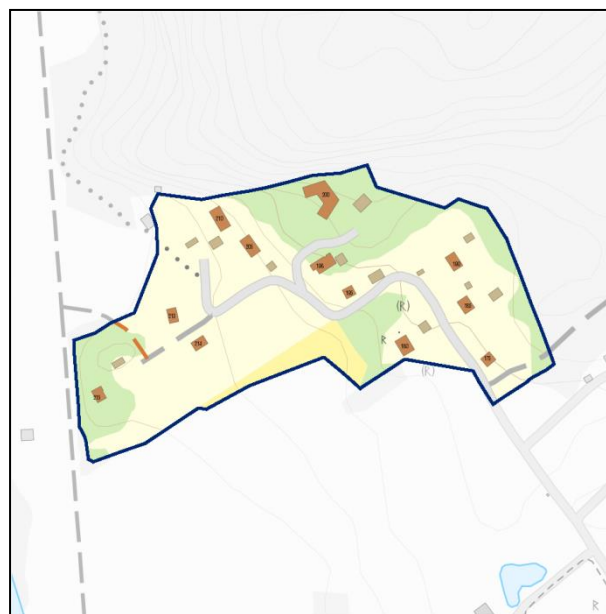
Området består av 12 fastigheter med ca 30 stycken boende.

Området innefattas inte av detaljplan. Sedan 2014 finns en förstudie som fungerar som riktlinje för området.

Ett antal fastigheter i området är anslutna till nyanlagda minireningsverk. Många fastigheter har dock äldre eller okända anläggningar.

Det finns två kända dricksvattenprover från området. Båda var tjänliga.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	++
	Bebyggelsetryck	+++
Miljö	Utsläpp	+++
	Recipient	+++
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	+

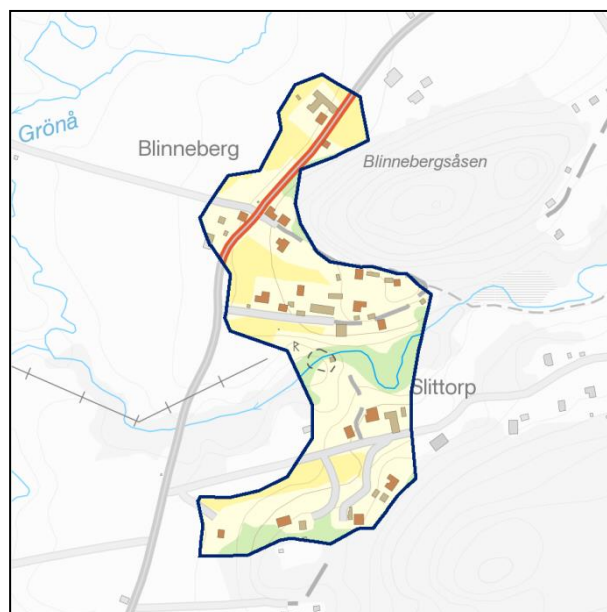
21. Blinneberg - Slittorp

I området finns det 21 fastigheter med ca 40 boende.
Området är inte detaljplanelagt.

Övervägande delen av de enskilda avloppen i området är äldre och med bristfällig rening. Några nyare anläggningar finns i området.

Tre dricksvattenprover är kända från området. Samtliga hade anmärkningar på dricksvattenkvaliteten.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	++
	Bebyggelsetryck	++
Miljö	Utsläpp	+++
	Recipient	+++
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	++

13. Sandåker

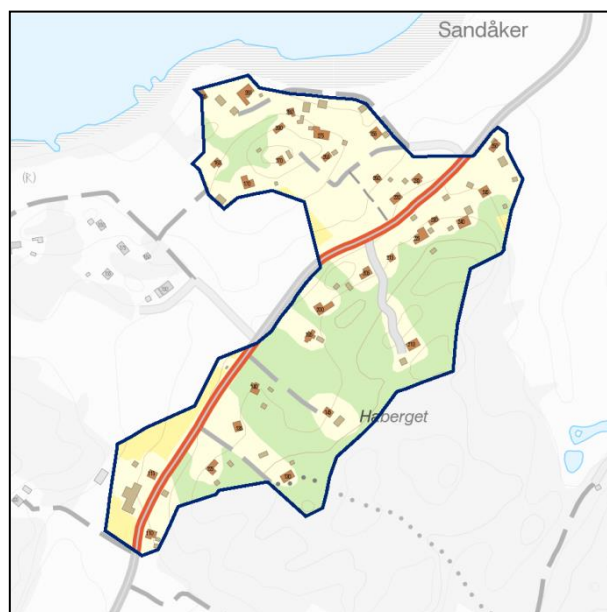
I området finns det 31 fastigheter med ca 50 boende.
Området är inte detaljplanelagt.

Ett antal nyare anläggningar finns i området som främst har anlagts i samband med bygglovsärenden.
De flesta anläggningarna är dock äldre och några är okända. Relativt många fastigheter har sluten tank för WC.

Området är relativt tätbebyggt vilket kan göra provningar av tillstånd till enskilt avlopp problematiska.

Endast tre dricksvattenprover är kända från området. Två av dessa hade anmärkningar.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning

(+++=störst behov av förändrad va-lösning)

Samhälle

Antal hushåll ++
Bebyggelsetryck +

Miljö

Utsläpp ++
Recipient +++

Dricksvatten

Kvantitet +
Kvalitet ++

30. Vadbacka 2

I området finns det 9 fastigheter med ca 10-15 boende.

Området är inte detaljplanelagt.

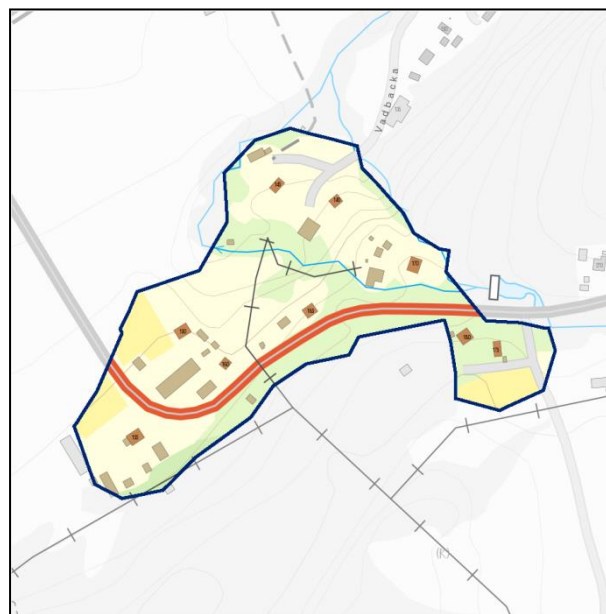
Mycket höga naturvärden då fastigheterna ligger i direkt anslutning till Forsån.

Området delas av väg 1975 samt av Forsån.

De enskilda avloppsanläggningarna i området är genomgående äldre alternativt okända.

Det finns endast två dricksvattenprov från området varför denna bedömning är mycket osäker.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning

(+++=störst behov av förändrad va-lösning)

Samhälle

Antal hushåll +
Bebyggelsetryck ++

Miljö

Utsläpp +++
Recipient +++

Dricksvatten

Kvantitet +
Kvalitet ++

31. Vadbacka 1

I området finns det 8 fastigheter med ca 15 boende.

Området är inte detaljplanelagt.

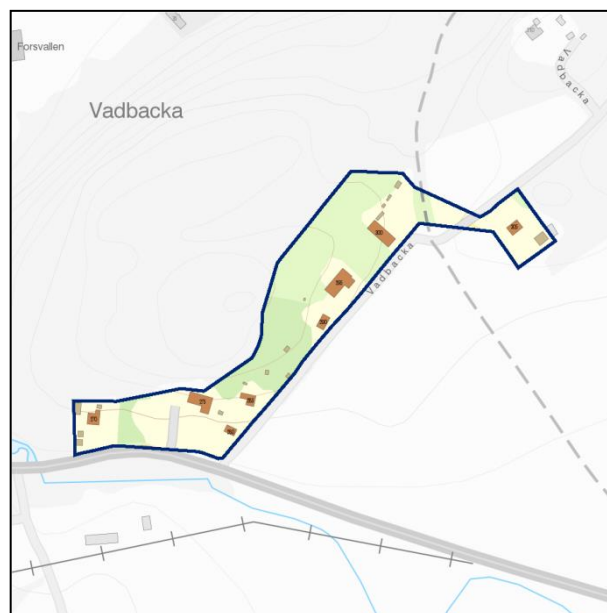
Mycket höga naturvärden då fastigheterna ligger i direkt anslutning till Forsån.

Relativt gamla eller okända enskilda avloppsanläggningar finns i området.

Ingen information om dricksvattenkvaliteten i området är känd.

Området ligger nära område 30 Vadbacka 2 och framtida VA-lösning i områdena bedöms kunna påverka varandra.

Området är ett utredningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning

(+++=störst behov av förändrad va-lösning)

Samhälle

Antal hushåll +
Bebyggelsetryck ++

Miljö

Utsläpp +++
Recipient +++

Dricksvatten

Kvantitet +
Kvalitet +

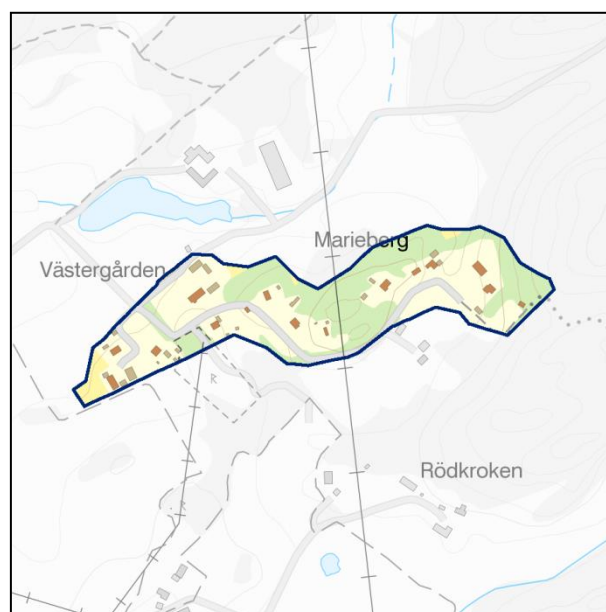
2. Marieberg

Området består av 15 fastigheter med ca 30 stycken boende.
Området är inte detaljplanelagt.

De enskilda avloppsanläggningarna i området är genomgående äldre och i flera fall okända.

Tre äldre dricksvattenprover är kända från området. Två utan anmärkning och ett med anmärkning på järn, färg och pH.

Området är ett bevakningsområde.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	++
	Bebyggelsetryck	+
Miljö	Utsläpp	+++
	Recipient	+
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	+

1. Ramstorp

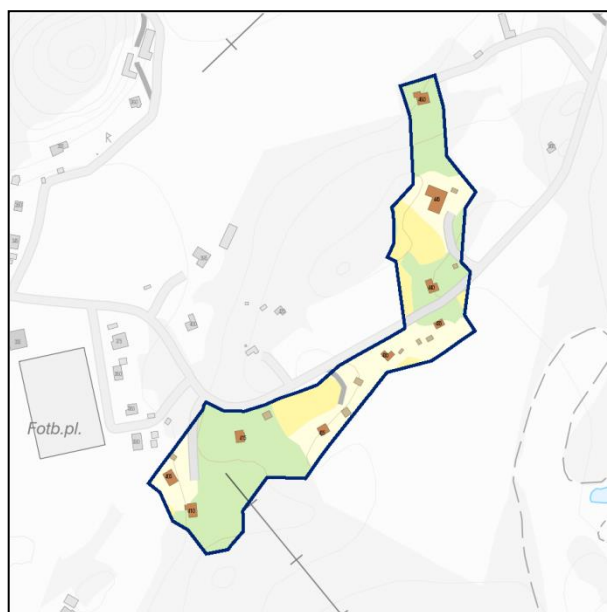
Området består av tio fastigheter med ca 20 stycken boende.
Området är inte detaljplanelagt.

Vissa fastigheter i området är anslutna till kommunalt vatten och avlopp. De fastigheter som har enskilt avlopp har i några fall okända sannolikt bristfälliga anläggningar, några har äldre infiltrationer eller markbäddar.

4 dricksvattenprover är kända från området. Anmärkningar förekommer på järn och flourid.

Området är ett utredningsområde.

Detaljplan finns öster om området varför prioriteringen av detta område kan behöva ändras om detaljplanen bebyggs.

Bedömning av behov av förbättrad VA-lösning		(+++=störst behov av förändrad va-lösning)
Samhälle	Antal hushåll	+
	Bebyggelsetryck	+
Miljö	Utsläpp	+++
	Recipient	+
Dricksvatten	Kvantitet	+
	Kvalitet	++